

رمزگشایی از قلم‌های باستانی

ترجمه:

شوق المستهام فی معرفة رموز الاقلام

تألیف

احمد بن وحشیه نبطی کلدانی

ترجمه و تقدیم

محمد حسین نائیجی

سرشناسه:

سرشناسه: ابن وحشیه، احمد بن علی، - ۹۳۰ م. عنوان قراردادی: شوق المستهام فی معرفة رموز الاقلام. فارسی
عنوان و نام پدیدآور: رمزگشایی از قلم‌های باستانی / تالیف احمد بن وحشیه نبطی کلدانی؛ ترجمه و تقدیم
محنا نوری. مشخصات نشر: قم: انتشارات منظومه شمسی، ۱۴۰۳. مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۰۴-۰۱-۰

وضعیّت فهرست نویسی: فیپا موضوع: نسخه‌شناسی Codicology

نسخه‌های خطی عربی -- تحقیق

Manuscripts, Arabic -- Research

شناسه افزوده: نائيجی، محمد حسین، ۱۳۳۸ -، مترجم.

رده بندی کنگره: Z113/3

رده بندی دیویی: ۸۰۸/۰۲۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۲۶۷۵۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

عنوان کتاب: رمزگشایی از قلم‌های باستانی

مؤلف: احمد بن وحشیه نبطی کلدانی

ترجمه و تقدیم: محمد حسین نائيجی

ناشر: منظومه شمسی

نوبت و سال چاپ: ۱۴۰۳ / اول

تعداد صفحات و قطع: / وزیری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نظری

صفحه آرایی و آماده سازی: حسین زارعی زیاری

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۹۰۴-۰۱-۰

مرکز پخش: ۰۹۱۹۰۵۰۲۲۹۱

سایت منظومه شمسی: www.manzoumehshamsi.ir

غرفه با سلام <https://basalam.com/manzoumehshamsi۲>

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه مؤلف	۹
باب اول: در معرفت قلم‌های سه گانه کوفی و مغربی و هندی	۱۳
فصل اول از باب اول: در معرفت قلم کوفی	۱۵
فصل دوم از باب اول	۱۶
نوع اول	۱۷
نوع دوم	۱۷
نوع سوم در قلم هندی	۱۸
باب دوم: در اقلام هفت گانه مشهور	۱۹
فصل اول از باب دوم	۲۱
فصل دوم از باب دوم	۲۱
فصل سوم از باب دوم	۲۲
فصل چهارم باب دوم	۲۳
فصل پنجم از باب دوم	۲۴
فصل ششم از باب دوم	۲۵
فصل هفتم باب دوم	۲۶
باب سوم: در معرفی قلم‌های حکمای هفتگانه مشهور	۲۷
قلم‌های هفتگانه مهشور یعنی:	۲۹
فصل اول از باب سوم	۳۰
فصل دوم از باب سوم	۳۱
فصل سوم از باب سوم	۳۲
فصل چهارم از باب سوم	۳۳

۳۴	فصل پنجم از باب سوم
۳۶	فصل هفتم از باب سوم
۳۷	باب چهارم: در قلم‌های بعد از قلم‌های هفتگانه
۳۹	فصل اول از باب چهارم در معرفی قلم بلیناس حکیم
۴۰	فصل دوم از باب چهارم
۴۱	فصل سوم از باب چهارم
۴۲	فصل چهارم از باب چهارم
۴۳	فصل پنجم از باب چهارم
۴۴	فصل ششم از باب چهارم
۴۵	فصل هفتم از باب چهارم
۴۶	فصل هشتم از باب چهارم
۴۷	فصل نهم از باب چهارم
۴۸	فصل دهم از باب چهارم
۴۹	فصل یازدهم از باب چهارم
۵۰	فصل دوازدهم از باب چهارم
۵۱	فصل سیزدهم از باب چهارم
۵۲	فصل چهاردهم از باب چهارم
۵۳	فصل پانزدهم از باب چهارم
۵۴	فصل شانزدهم از باب چهارم
۵۵	فصل هفدهم از باب چهارم
۵۶	فصل هیجدهم از باب چهارم
۵۷	فصل نوزدهم از باب چهارم
۵۸	فصل بیستم از باب چهارم
۵۹	فصل بیست و یکم از باب چهارم
۶۰	فصل بیست و دوم از باب چهارم
۶۱	فصل بیست و سوم از باب چهارم

۶۲	فصل بیست و چهارم باب چهارم
۶۳	باب پنجم: شناخت قلم‌های کواکب
۶۵	فصل اول باب پنجم
۶۶	فصل دوم از باب پنجم
۶۷	فصل سوم از باب پنجم
۶۸	فصل چهارم باب پنجم
۶۹	فصل پنجم باب پنجم
۷۰	فصل ششم از باب پنجم
۷۱	فصل هفتم باب پنجم
۷۳	باب ششم: بیان قلم‌های بروج دوازده گانه
۷۵	فصل اول از باب ششم
۷۶	فصل دوم از باب ششم
۷۷	فصل سوم باب ششم
۷۸	فصل چهارم از باب ششم
۷۹	فصل پنجم باب ششم
۸۰	فصل ششم باب ششم
۸۱	فصل هفتم باب ششم
۸۲	فصل هشتم باب ششم
۸۳	فصل نهم از باب ششم
۸۴	فصل دهم باب ششم
۸۵	فصل یازدهم از باب ششم
۸۶	فصل دوازدهم از باب ششم
۸۷	باب هفتم: بیان اصول قلم‌های دوازده گانه
۸۹	فصل اول از باب هفتم
۹۰	فصل دوم از باب هفتم
۹۱	فصل سوم از باب هفتم

۹۲.....	فصل چهارم از باب هفتم
۹۳.....	فصل پنجم از باب هفتم
۹۴.....	فصل ششم از باب هفتم
۹۵.....	فصل هفتم از باب هفتم
۹۶.....	فصل هشتم از باب هفتم
۹۷.....	فصل نهم از باب هفتم
۹۸.....	فصل دهم از باب هفتم
۹۹.....	باب هشتم: بیان قلم هرمنسی‌ها
۱۰۲.....	فصل اول از باب هشتم
۱۰۷.....	مرتبه دوم
۱۱۰.....	طائفه سوم
۱۱۱.....	طائفه چهارم
۱۱۹.....	خاتمه

مقدمه مؤلف

این وحشیه ابوبکر احمد بن علی بن مختار کسدانی کلدانی یکی از فصحاء نبط به زبان کسدانی‌ها از خانواده‌ای آدامی در عراق است، در کیمیا و فلاحه و سحر و سموم و علوم خفی مطالعه کرده است، و معنای کسدانی نبطی است ایشان ساکنان اولیه زمین از فرزندان سنحاریب و از مردم قسین (در حوالی کوفه) است (مقدمه ایاخالد طباع)

ابن وحشیه کتابهای فراوانی را تألیف و ترجمه کرده است، ابن ندیم در فهرست (۲۷۱، ۴۲۳) این کتاب‌ها را ذکر کرده است: الاصول الکبیر و الاصول الصغیر، کتاب المدرجة کتاب المذاکرات، این کتاب‌ها در باب علم کیمیا است. ابن ندیم این کتاب را نیز این چنین گزارش کرده است: نسخه اقلامی که کتاب‌های صنعت و سحر بدان نوشته می‌شود در این ابن وحشیه ذکر کرده و آنها را به خط ابن وحشیه خوانده‌ام، و عین اقلام منبوری را از جمله اقلام دیگر به خط ابوالحسن بن کوفی قرائت کرده‌ام، با آن تعلیقاتی در این خط و نحو و اخبار و اشعار و آثاری همراه بود که ابوالحسن بن تنح از کتاب‌های بنی قرات اصطیاد کرده، این از تازه‌ترین چیزهایی بود که از خط ابن کوفی بعد از کتاب مساوی العوام ابو عنبس صیمری یدیه‌ام (فهرست ص ۴۲۳)

و نیز ابن ندیم در جای دیگر کتاب‌های دیگر را از وی نقل می‌کند مثل: کتاب مذاهب الکلدانین فی الاصنام، و کتاب الاشارة فی السحر و کتاب اسرار الکواکب و کتاب الفلاحة الکبیر و الصغیر و کتاب الحیاة و الموت فی علاج الامراض که از راهط بن سموطان سکدانی است، و کتاب طبیعت و غیره. (مقدمه ابا خالد طباع)

کتاب شوق المستهام فی معرفة رموز الاقلام ابتداء توسط یوسف همّر (Jose phvon Hammer) مشرق‌اتریشی در سال ۱۸۰۶ در طندن با ترجمه انگلیسی این

کتاب را چاپ کرده است نام این را The long desired Knowledge of Occult Alphabets attained گذاشت است.

همین کتاب در سال ۱۸۲۲ باعث شد تا باستان شناسان خط هیروگلیف را بخوانند و مقاصد آن را دریابند. توضیح این که در سال ۱۷۹۹ میلادی در دلتای غربی مصر «حجر رشید» پیدا شد یک سرهنگ فرانسوی در حمله ناپلئون به مصر آن را کشف کرد، آنگاه سنگ در سال ۱۸۰۲ به پادشاه انگلیس جرج سوم هدیه شد وی نیز به موزه بریتانیا هدیه داد و تاکنون در آنجاست نوشته‌ای در سنگ به سه زبان وجود داشت، زبان هیروگلیفی که قلم رسمی مصر بود، و دیموطیقی که از هیروگلیف اشتقاق یافته و زبان سوم زبان یونانی بود، تصور می‌رفت که این سه نوشته یک معنا را می‌گویند. توقع علماء این بود خط یونانی که معروف بود بتواند کلید فهم آن دو زبان دیگر باشد. انطباق این سه خط و تحلیل آن خط دیگر را توماس ینگ انگلیسی شروع کرد و تحلیل نهایی به دست دانشمند فرانسوی جان فرانکون شامبلیون کامل شد و آن را در سال ۱۸۲۲ میلادی به آکادمی فرانسه عرضه کرد، از آن طرف خط هیروگلیف کشف شد، و دنیا از تاریخ و تمدن مصر باستان با خبر گردید و باز کردن خط هیروگلیفی و رموز اقلام آن به این دانشمند منسوب شد.

در اقع کتاب ابن وحشیه حلال این مشکل بود، این کتاب شانزده سال قبل در لندن چاپ و منتشر شد و در آن قلم هیروگلیفی و معادل آن آمده بود و نیز رموز علم هیأت و کیمیا در آن باز شده بود، دکتر بهجت قیسی دانشمند سوری به زبان آورد که شامبلیون از این کتاب در حل آن رموز بهره برده است، و در مقدمه آن همترا به آن اشاره می‌کند.

ابن وحشیه منبع مسلمانان و واسط بین ایشان و تمدن نبطی‌ها و سریانی‌هاست کتاب‌های کیمیا و فلک و فلاح و طب با ترجمه او از زبان نبطی‌ها که میراث خوار آرامی‌ها هستند به عربی ترجمه شده است، چنان که اسامی کتاب‌های

وی نشان می‌دهد، سزگین در ضمن علوم مزبور بسیار از ابن وحشیه یاد می‌کند همانطور که در زمینه علوم مزبور از جابر بن حیان نام می‌برد، اسم او در مجله‌های شش و هفت تاریخ التراث العربی بسیار پر تکرار است.

بسم الله الرحمن الرحيم

مؤلف ابن وحشیه می‌گوید:

ستایش خدای راست و کافی است و سلام بر بندگان برگزیده امین

در پاسخ استدعای کسی که نمی‌توانستم تن زخم

اصول قلم‌هایی که در امت‌های قبلی بین فضلا و حکمای سابق و دانشمندان فیلسوف در جریان بود. قلم‌هایی که کتاب‌ها و علوم خود را با آن می‌نوشتند تا جویندگان و علاقمندان علوم حکمی و اسرار ربانی از آنها بهره‌برند.

در این کتاب قلم‌ها را با نیتان قدیمی و اسم مشهور بیان می‌کنم و حروف آنها را با قلم عربی در زیر آن به جویندگان شرح می‌نمایم، تا از یکدیگر ممتاز شوند، و آن را به باب‌هایی تقسیم کرده‌ام و نامش را شقیق المستهام فی معرفة رموز الاقلام گذاشتم، و از خدای تعالی کمک خواهم.